

آشنایی بازنبیک

پیریتیون زینک

علائم بیماری: خارش ممکن است وجود داشته باشد ولیکن یک علامت غیرثابت است. پوست سر، صورت، سینه، پشت، ناف و چین و چروک‌های بدن ممکنست بصورت چرب و یا خشک مبتلا شده و بر روی آن پوسته‌های خشک یا چرب فرار گیرد. علاوه بر این ممکنست قرمی، فیسور یا عفونت ثانوی هم در پوست مشاهده گردد. اصول تشخیص بیماری بدین صورت است که وجود فلس یا شوره‌های خشک به رنگ سفید مایل به زرد تا قهوه‌ای کم رنگ همراه با اریتم در زیر آنها و یا حتی بدون اریتم مشاهده گردد. محل ضایعات بیشتر در سر و قسمت مرکزی صورت، جناق سینه، فضای بین دو کتف، ناف و سطوح چین دارند است. این بیماری در برخی موارد با بیماریهای پوستی موجود در محلهای ذکر شده بالا، مانند عفونتهای فارچی و پسوریازیس

کلیات: این دارو در درمان درماتیت چرب یا شوره‌ای (Seborrheic dermatitis and dandruff) مصرف می‌شود. این بیماری یک بیماری مزمن است که در طول عمر بطور مستمر یا دوره‌های طولانی گریبان‌گیر فرد مبتلا می‌باشد، و حملات حاد آن نیز ممکن است هفتدها، ماهها و یا سالها به طول انجامد. این عارضه یک درماتیت حاد یا مزمن پاپولی-فلسی است که عوامل ارشی و همچنین عوامل دیگری مانند هورمونها، تغذیه، عفونت و هیجان در برگز آن مشترک "دحالت دارند. وجود شوره (dandruff) به تنها یک نوع شدت عمل فیزیولوژیک بدن در پوست اندازی بشمار می‌رود.

* رزیدنت فیزیولوژی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهرید بهشتی

تحت حاد یا اگزما بی پیدا می کند، امولسیون ۵ درصد سولفاستامیدسدیم همراه با ۵ درصد هیدروکورتیزون برای درمان مفید می باشد. شامپوهای حاوی سولفورسلنیم یکبار در هفته و لوسيونهای محتوی سولفاستامیدسدیم روزی یکبار برای درمان شوره سر مؤثرند. شامپوهای حاوی ۲ درصد کلروکسین (chloroxine) بخصوص در مواردی که فولیکولیت هم وجود داشته باشد، برای درمان شوره سر مؤثر است، ولیکن این شامپو موجب رنگین شدن موهای سفید می گردد.

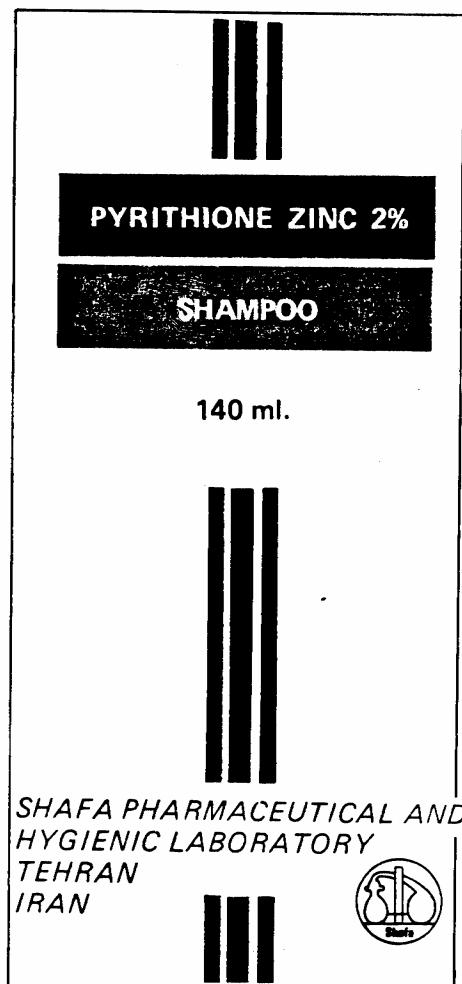
بتاباتازون با غلظت ۱/۵ درصد بصورت لوسيون نیز مؤثر است. از مهمترین شامپوهای مؤثر شامپوهای حاوی روی بخصوص پیریتیون زینک (Pyrithion zinc) می باشد. در سوره های نواحی بدون موی بدن، پمادهای جاذب آب حاوی ۳ تا ۵ درصد گوگرد مفید بوده و افزودن یک درصد اسید سالیسیلیک به برداشته شدن فلسهای آن نواحی کمک می کند.

پیریتیون زینک:

پیریتیون زینک دارای فرمول خام O_2S_2Zn - $C_{10}H_8N_2$ و جرم ملکولی ۳۱۷/۷، پودری است بصورت زرد کم رنگ محلول در آب که خیلی آهسته در الکل حل می شود. این پودر به نسبت یک به ۲۰ در دی متیل سولفوکساید قابل حل است.

خواص: پیریتیون زینک دارای خواص ضد قارچ و ضد باکتریایی بوده در کنترل شوره سر و درماتیت سبوره ای بخصوص سبوره خشک که نوع شایعی از سبوره است (با تشکیل پوسته های خاکستری مایل به قهوه ای مشخص می شود "Seborrhea sicca") مؤثر می باشد.

ممکن است اشتباه شود. افراد مبتلا حتی الامکان باستی از مصرف ادویه های و نوشیدنی های داغ و همچنین غذاهایی که ایجاد بیوست می نماید خودداری

کند. همچنین باید از تعریق زیاد اجتناب کرده، نظافت و بهداشت را رعایت نموده و از ضایعات مولد عفونت ها خصوصاً "عفونتهای پوستی" ، کار زیاد و هیجانات پرهیز نمایند.

درمان: در مواردی که ضایعات حالت حاد،

حاصله ۳ ماه بعد از قطع مصرف دارو برطرف می گردد.

احتیاط: بصورت خوراکی نباید مصرف شود، لذا دور از دسترس کودکان باید قرار گیرد. در موقع شستشو و استفاده از شامپو باید مراقب بود که شامپو داخل چشم نرود. در صورت تماس با چشم باید بلا فاصله چشمها را با آب شستشو داد.

میزان و نحوه مصرف: شامپو را به سرزده و خوب مالش میدهیم تا کف کند و سپس شستشو را انجام میدهیم. این عمل را دو مرتبه تکرار می کنیم. در هفته یک الی ۲ بار باید مصرف شود.

فرمولهای داروئی: ۱- شامپو یک درصد و ۲ درصد، کرم و لوسيون ۲ درصد.

فرآوردهای تجاری: این شامپو با نامهای تجاری زیر وجود دارد.

Zinc omadine - head and shoulder zinconsultrex - Sapoderm - Danex Sulfurin.

در یک بررسی که روی ۱۷۵ نفر مبتلا به درماتیت سبورهای انجام شد، نتیجه حاصله چنین بود که شامپوی پیریتیون زینک ۲ درصد نسبت به شامپوی که حاوی سولفور، اسید سالیسیلیک

• عوامل ارثی و همچنین عوامل دیگری مانند هورمونها، تغذیه، عفونت و هیجان در بروز درماتیت چرب یا شورهای دخالت دارند.

وهگزاکلروفان بود، برای درمان بیماری نتایج بسیار مؤثری را عاید نمود.

در یک مطالعه دیگر نیز که روی ۱۴۵ نفر مبتلا به شوره سرانجام شد، از دو شامپویکی حاوی ۲/۵ درصد پیریتیون زینک و دیگری حاوی ۲ درصد سلنیم سولفاید استفاده گردید که اثرات ضد شورهای شامپوی ۲ درصد پیریتیون زینک بسیار چشمگیرتر بود.

اثرات پیریتیون زینک بوسیله یک واکنش ملایم سیتوتوکسیک که مسئول فعالیت آنتی سبورهای آن می باشد، اعمال میگردد. پیریتیون زینک در برخی ترکیبات محصولات آرایشی نیز مورد استفاده قرار می گیرد.

مأخذ:

- 1—Remington's Pharmaceutical sciences, 16th edition chapter 63 P: 1112.
- 2—Facts and Comparisons, Drug information, P: 567a.
- 3—Martindale, The Extra Pharmacopoeia, 28th edition, PP: 500 - 501.

عوارض جانی: برخی اثرات سمی آن در اثر خوردن های مکرر ایجاد می شود که بیمار را باید وادار به استفراغ نمود تا معده تخلیه گردد. تقریباً هیچ جذبی از طریق مصرف جلدی وجود ندارد. التهابهای موضعی همراه با ضعف عضلانی در مصرف طولانی (شامپوی ۲ درصد) مشاهده شده است، که ضعف عضلانی